

GORJE SRCA!

VJERSKI LIST

Poštarina plaćena u gotovom

Cijena za pojedini broj 5 lara, u Jugoslaviji 2.— dinara.

Pretpata za svaki mjesec 12 lara, u Jugoslaviji 5.— dinara.

Oglasi stoje 10 lara za svaki mm visine u širini 1 stupca.

God. II. - Broj 3.

--- Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjeseca.

— Rijeka, 1. veljače 1947.

Kršćanski brak

U prošlom mesu broju pisali na ovom mjestu o kršćanskoj obitelji, koja se stvara kršćanskom ženidbom.

Mislimo, da je potrebno razjasniti, zašto Katolička Crkva priznaje među katolicima kao pred Bogom valjan samo onaj brak, koji se sklopi u crkvi ili po crkvenoj naredbi.

Ženidbu je podigao Isus na stupanj sakramenta. Katakizam nas uči, da je sakrament vidljivi znak, koji donosi nevidljivu milost. Na pr. kod sv. krsta je vidljivi znak polijevanje (umivanje) vodom, čime se — po volji Božjoj — opere ili očisti duša od istočnog grijeha te probnovi i ukrasi nevidljivom milošću Božjom. Kod ženidbe su vanjski znak izjave zaručnika, da stupaju u međusobnu ženidbenu vezu, a nevidljiva je milost Božja, kojom Bog tu vezu blagoslivlja i kojom daje zaručnicima svoju pomoć za vršenje bračnih dužnosti, u prvom redu kod uzgoja djeteta. Razumije se, da je i sakrament ženidbe potvrđuje Crkvi kao što i svi drugi sakramenti. Zato spada po katoličkom nauku ženidba pod crkvenu vlast, određeno pod crkvene zakone, koji određuju i njezinu valjanost, dok je njezinu sadržajnu, nerazrješivu, odredbu sam Isus. Prema tome smije dvoje katolika živjeti po svojoj savjesti (bez grijeha) u braku jedino, ako su sklo-

pili svoju ženidbu u crkvi ili po crkvenim obredima.

Ali ženidba donosi također građanske dužnosti i prava na pr. glede prehrane, imetka, djece i t. d. Zato i držiave stvaraju u današnje vrijeme svoje zakone o ženidbi te traže od građana da ih se drže, ako hoće da državne vlasti priznaju njihov brak kao valjan. Tako je potrebno, da katolici izvrše prigodnom ženidbe sve ono, što traže od njih i crkveni i državni zakoni. Razlika je samo ta, što od držiave određene uvjete moraju izvršiti zbog građanskih posljedica, a crkvene zbog svoje savjesti pred Bogom.

Po katoličkoj je nauci valjano sklopljena ženidba nerazrješiva sve do smrti. To može braćnim drugovima, koji se ne slažu, biti katkada neugodno, ali Crkva smatra to neopodno nužnim za stalnost obitelji i prema tome za ljudsko društvo, a u prvom redu za uzgoj novog roda. Djeca neće da priznaju materine i očinske svađe, nego hoće samo da imaju uza se i oca i majku i da uživaju trajno njihovu ljubav i pomoć.

Kršćanska je ženidba temelj kršćanske obitelji, a jedno je i drugo po katoličkoj nauci od Boga određeno za postojnuće vremenite i vječne svrhe ljudskoga društva i pojedinaca kao takvih.

Izbor ženidbenog druga

Tek onda, kad je mladić odnosno djevojka sa svoje strane na čistu glede pitanja, na koja smo odgovorili u prvom članku, može mirno duže razmišljati na ženidbu i tražiti ženidbenog druga ili odavaj se snubljenju. Ipak mora mladić ili djevojka, prije nego se s nekim zaruči, ili čak venjati, svoja ženidbenog druga dobro upoznati i razblijeno promisliti, da li će moći s njim osnovati sretnu ženidbenu zajednicu. Zato sv. Otac Pij XI. u svojoj opusculi o kršćanskoj ženidbi ovako opominje ženidbene pripravnike: »Blizji pripravi za dobru ženidbu pripada briga pri izboru supruga, jer dobri dijelom zavisi o tomu, da li će ženidba biti sretna ili ne, i to zato, što jedan član ženidbe može drugom biti jaka pomoć, ali također i teška opasnost, zapreka za kršćanski ženidbeni život. Zato ako zaručnici ne će čvrsti život izrepe od posljedica nepromišljenog izbora, neka zrelo promisle prije nego li se odluče za nekoga, a kojom se poslije morati provoditi svoj cijeli život. Kod ovog promišljanja neka prije svega gledaju na Boga, na odgovornost prema pravoj vjeri Kristovoj, prema samomu sebi, prema drugom članu ženidbene, svom potomstvu, kao i srodnikom i ljudskom društvu, kojih svor je ženidba. Zarko neka se mole Bogu za pomoć, da u svom izboru počnu po kršćanskoj mudrosti, te se ne dadu zavesti od nepravilnom savjetima. Ovaj izbor neka ne određuju isključivo sojem za materijalnim blagom ili drugim manje placentnim razlozima, nego pravom, instintivnom ljubavi i iskrenom naguncem prema budućem suprugu. Kod izbora životnog druga neka ne propuste poslušati savjet svojih roditelja: po zreliom razdjetlaskom sudu i životnom iskustvu njihovu bit će obdaru od kobilih grešaka; neka si kod stupanja u ženidbu osiguraju Božji blagoslov po četvrti zapisjedi: »Postuju oca

i majku, da dugo živiš i dobro ti bude na ženidbi.

Mladić ili djevojka ne smije dakle sveg ženidbenog druga tražiti ili mu se predati nepromišljeno i zatvoreniom očima, nego moraju to činiti široim otvorenim očima i ušima, da ga najprije sa svoju strana dobro upoznaju. Mladić mora paziti, da li je djevojka prije svega odpravna i sretna, iz dobre kršćanske obitelji, dobro odgojena, bogoljubna, poštena, skromna, marljiva u radu i štedljiva, vješta u svim kućnim poslovima i da li ima potrebno znanje za vršenje ženidbenih dužnosti. Samo takva djevojka daje jamstvo, da će postati verna žena, uzorna majka i dobra domaćica, koja će držati tri ugla od kuće, i stvoriti dom, u kojem će se muž osjećati zadovoljan i sretan.

Djevojka neka sa svoje strane pripravi, da li je mladić zdrav, iz poštene obitelji, dobar i praktičan katolik, koji ljubi Boga i poštuje sv. Crkvu. Svoju buduću životnu sreću mora postaviti na čvrsti temelj, a toga daje samo život po svojoj vjeri. Bez vjere u Boga nema odgovornosti, ni prave ljubavi, ni ispravnog shvaćanja uzvišenosti i dostojanstva ženidbene zajednice. Samo muž žive i duboke vjere gleda u ženi sliku i priuku Božju, djeteta Božje, jednakovrijednu drugaricu i pomoćnicu u Božjoj službi sv. ženidbe i obiteljskog života. Kao takvu je cijeni i poštuje, letinski ljubi i pomaže, čuva joj vjernost i ostaje s njom u svim životnim prilikama i neprilikama u nerazrješivoj vjernosti i nerazrješivosti do groba, koje daje sv. vjerna, može skloniti kršćansku djevojku, da se nekomo dušom i tijelom potpuno povjeri i preda za cijeli život. Ako toga nema, u vječnom je strahu i neizgurnosti za svoju udobnost. Prvi je dakle uvjet sretno ženidbe život po svojoj vjeri, koji si mora evakvi ženidbeni priprav-

nik osigurati već kod izbora ženidbenog druga.

Dalje neka djevojka ne uzimlje za muža pijanca, psovača, budnika, lijenčin, rasipnika, kartaka, čovjeka bez arca škota, svadjiljiva, svogeljava i t. d., ako ne želi imati pakao u kući. Osobito je važno za mladu djevojku, da si po mogućnosti pribavi jasnu sliku o prijašnjem životu mladoga čovjeka, prije nego li u njenom srcu nikne osjećaj i sklonost. Kasnije, kad se zaljubljenost rasplama, često je već prekasno, jer je ču kadra čovjeka tako zaslijepiti, da na ljubljenoj osobi ne vidi i neće da vidi nikakove mane. Ne veli uzalud narodna poslovice: »Kad se u nekog zateleba, misli da je anđeo s nebas. Djevojka je onda slijepa i gluha i ne prima nikakovih savjeta ni opomena, dapače smatra ih plodom zavisti i neprijateljstva. Kasnije joj se od otvore, kad je već prekasno, pa mora etjeti život zato činiti nekoro.

Mladić možemo razdijeliti u tri razreda: u prvi razred računamo one, čija je prisuslet u svakom pogledu besprijekorna; njihovo ponašanje prema roditeljima i njihovom (budućem) ponašanje ne zadaje govoda ni za kakovo odbijaju sunuju. Drugi razred sačinjavaju oni, čiji je jezgra i odgoj bio dobar, ali su radi protivnih okolnosti zapali u mnoge teške prestupke. Napokon je ipak pobjedilo u njima dobro i oni se vraćaju urednom kršćanskom životu. U treći razred idu oni, koji su živjeli više ili manje javno neudodnom životom, te su imali nazor o ženidbi nizak kakvo se samo može pomisliti, a sada iz bilo kojeg razloga hoće da stvore svoj vlastiti dom.

Nikad nije previše nagovarati djevojku, da se ne udaje za mladica ovog trećeg razreda, jer će on sa ženom postupiti prema nazorima i navikama, po kojima je do sada živio. Djevojka može napokon p stati na to da uzme mladića iz drugog razreda, samo ako se može uvjeriti da je zasao na krivi put, više iz lakoumnosti, negoli iz sklonosti i karakteru. Ali se preporuča osobita opreznost, ako takav mladić započinje uredni život tek onda, kada prosid djevojku. Mnogi takav mladić tek onda čini to s proračunom namjerom, samo da djevojku prevradi i da je može dobiti. Najretnija je djevojka, ako je prost mladić, kojega smo uvrstili u prvi razred. Obično dobi-

je mladić djevojku, kakvu je svojim životom i ponašanjem zaslužio, i obratno.

Osigurati se moraju također, da ne postoje između njih ženidbene zabrane ili zapreke crkvenog ili građanskog prava. Ako su se zapreke, ionakve te imaju na to valjano razlog, moraju zaručnici od nadležnih vlasti zatražiti prije venjanja oprost od njih, inače bi njihova ženidba bila nedopuštiva ili čak nevaljana. Najvažnije ženidbene zabrane crkvenog prava jesu: zavjet djevičanstva i ženidba između katolika i krivovjereca ili rascolnika. Ako netko sklopi unatoc zaručnici ženidbu, grijesi, ali ženidba je valjana. A najčešće ženidbene zapreke jesu: zapreka ženidbenog veka (ženjena ili udata osoba ne može sklopiti valjane ženidbe s drugom osobom dok god postoji prva valjana ženidbena veza), zapreka raskolne vjere (koja stupaju između katolika i nekrštenih osoba), zapreka svetog reda (svetci), zapreka svećenog zavjeta djevičanstva, zapreka srodstva. Iako pokada sklopiti ženidbu bez obzira na takve zapreke, grijesi i ne valja mu ženidba, ali ako ne zna za zapreku, ne grijesi, ali mu je ženidba ipak nevaljana.

Na kraju moramo napomenuti još i to, da između ženidbenih drugova ne smije biti prevetle razlike u godinama, naobrazbi i zanimanju. Sve to utječe na skladnost, razumjevanje i sreću u ženidbenoj zajednici. Zaručnici, osobito mladići, moraju imati uisanje i životno zanimanje, čime će moći uzdržavati obitelj, jer se od same ljubavi ne može živjeti.

Mladić i djevojka često ne megu sve sami opaziti i čuti, zato rade razborito, da se posavjetuju s roditeljima i pitaju i druge pametne ljude, što znaju o čovjeku, s kojim se kane venjati. Ako se radi o čovjeku iz daleka svijeta, neka pismeno ili osobno pitaju informaciju njegova župnika. Koliko su se mladići, a naročito djevojke, spasili na taj način od nesreće.

Ako se budu nasi mladići i naše djevojke, koje misle na svetu ženidbu, držali ovih pravila i savjeta kod izbora ženidbenog druga, izbjeći će mnogim nevaljanima i osivati će prave kršćanske obitelji, koje će biti njihova sreća i sreća našega naroda. Zato smo to i napisali. — L. J.

Rad Mons. Fultona Sheena-a

Svake nedjelje naveče od Nove Godine do Uskrsa slušaju milijuni ljudi u Americi (putem radija) propovijedi najpoznatijeg američkog govornika Fultona Sheena, dok mnogi u drugim zemljama čitaju njegove govore u novinama.

Mons. Fulton Sheen rođen je 8. svibnja 1895. god. Po prvi puta je došao do izražaja njegov govornički dar u zavodu Saint-Viator u Kankakee, gdje je god. 1917. i činio najveće najboljeg govornika čitavog zavoda. On je postao poznat također kao pisac. Bio je glavni suradnik u novinama.

Poslije dovršenih teoloških nauka u sjemeništu Saint Paul, u istoimenom američkom gradu, bio je zaređen za svećenika 6. 1919. Narednih godina pohađao je katoličko sveučilište u Louvan-u u Belgiji i Angelicum u Rimu. U Louvanu (č. Luvenu) dobio je nagradu kardinala Merciera (č. Mersjeja) za filozofiju. On je prvi Američanin, koji je bio tako odlikovan.

Sa 60 godina života Mons. Fulton Sheen postao je najpoznatiji propovjednik Amerike. U katoličkim američkim gradovima nema katoličke katedrale, u kojoj nije on propovijedao. Njegovo se ime redovito nalazi na popisu govornika na najvećim američkim sveučilištima. Propovijedanje tog fizički slaboga svećenika neketakih čita, svih, dubokih i pro-

dirnih očiju, je tek jedan dio njegovog velikog djelovanja. Pet dana u tjednu drži filozofski sat na katoličkom sveučilištu u Washingtonu. U svojem slobodnom vremenu piše knjige te filozofske i vjerske članke. Dosada je napisao i tiskao 16 knjiga.

On čita izvaereno mnogo napose filozofska djela, među tima i ona, koja se obaraju na katoličku vjeru. Kao omejlji uplozeka katoličke vjere traži da se u potpunosti poznaie stanovišne protivnika. I baš to poznavanje protivnika daje mu mogućnost, da iznese najjače protukolozije, koji ga dovode u porječaj najvećeg govornika i branitelja katoličkog vjerskog i socijalnog naučavanja. Ovakav njegov javni rad dovodi u svrhu ljude do stvaranja odluka, da će u katoličku crkvu. Nitko ne zna, gdje se tisuća i tisuća ljudi prešlo na katoličku vjeru slušajući mnoge konferencije i radio-predavanja Mons. Sheena. Poznati materijalisti Luis Budenz, Clare Booth, Luce i Heward Brown obitavali su se, pošto su upoznali katoličku vjeru preko znamenitih predavanja Mons. Sheena.

Slušajući, kako može tako slabom čovjek imati onakv zvučni glas, u New Yorku u velikoj katedrali sv. Patrika (Saint Patrick) njegov glas dopire do zračnih i nepoboljivih klupa.

Život s Crkvom APOLOGETSKI KUTIĆ

NEDJELJA SEDAMDESETNICA

(Dne 2. veljače)

Bliza je priprava za Uskra korizma, koja traje 40 dana. Ali nekada su se kršćani spremali za uskrsni blagdan također postom, koji je trajao 50, 60 ili čak 70 dana. Kao uspomena na to vrijeme nazvano su nedjelje sadamdesetnica, šezdesetnica i pedesetnica. To su tri nedjelje daljnja priprava za Vazam. Kod sv. mise se upotrebljava otjelova ljubavice boje (znak nedimstava), orgulje šute u znak pokore, ne moći se •Slava! (Gloria) i ne čuje se vesela riječ antelujaz. Sv. mise u te tri nedjelje sastavljene su u vrijeme seobe naroda, kad su kulturne zemlje bile u velikom strahu, da će ih novi narodi preglaziti. Ta se okolnost opaža u sadržaju tih mi-a.

U nedjelju sedamdesetnicu počinje a v. misa s riječima: •Obuze me uzdah smrti, optočilo me podzemno bolli. U tjeskobi svojoj prizvali Gospodina i on usliša moj glas iz svojega svetoga brama. Ljubim te, Gospodine, jakosti moja; Gospodin je moja tvrđa, moj zaklon i moj izbavitelj.

U molitvi mi moći misliti: •Moćno te, Gospodine, usliši molitvo molitve svoga puka, da mi, koji pravdom trpimo radi svojih grijeha, milosrdno bude mo izbavljeni radi slave tvoga Imena.c

U poslanici (Korinćanima) opominje nas sv. Pavao, neka radimo i neka se natječemo tako, da stičemo neradipaljivi vijenac. I Izraelci su nekada svi presli preko Crvena mora te su je li osanu u postavljeni, ali uz sv. ba sv. ena njih se nije svijelja Bogu. Nijesu imali u sebi pravu i dobru pakanu.

Odmah poslije poslanice traži misnik za sav narod u Bogu nadu i utjehu govoreći: da Bog svojih ne ostavlja, jer neće dovijeka ostati bijednik u zaboravi, nada ubogih neće biti zauvijek prevarena — zato ustani, Gospodine, da se čovjek ne uzohli!

U e v a n d e l j u (po Mateju 20, 1—16) govori nam •us o račinama, koji su došli raditi u vinograd u razno doba dana, a gospodar je uvečer dao potpunu plaću onima, koji su došli kasno, kao i onima, koji su stigli rano. Irvina je učinio dobro, a drugima je platio, koliko su zaslužili. Tako je Bog privao u kraljevstvo Božje mnoge narode, koji su ga spoznali kasnije negoli Židovi. Isto tako bivaju spašeni mnogi, koji su se kasno obratili kao što i oni, koji su služili Bogu od svoje mladosti. Oni, kojima je Bog pravedan, ne smiju se ljutiti, ako on pokazuje drugima također svoju dobrotu i milosrđe.

NEDJELJA ŠEZDESETNICA

(Dne 9. veljače)

Na početku sv. mise zavijele misnik u ime naroda pomoć Božju: •Ustani, što spavaš, Gospodine! Ustani, i ne odbaci

nas do kraja! Zašto odvrtaš lice svoje od nas — zar zaboravljaš našu djeloju? •Pomози smo do praha zemaljskog — ustani, Gospodine, pomози nam i izbavi nas!

U poslanici (Korinćanima) pokazuje nam se sv. Pavao u divnom svijetlu kršćanske ljubavi, požrtvornosti i poniznosti. Nabragna, koliko je kao apostol na putovanjima podnio udaraca, smrtne pogibli, glada i žeđi, ali neće da se time hvatli. Samo uspat spominje svoje nekadajnje viđenje, kod kojega mu je Bog pokazao nebasa te je bio tajinstvene riječi. I bolst ga je tučila, ali ju je on ustrpljivo podnio za pokora. Jednom je progno kršćane, a poslije je sv. je onaj toliko tipio za Krista. Kako suna i duboka je bila njegova vjera!

U e v a n d e l j u (po Luku 8, 4—15) pripovijeda nam Isus priču o sijaču i sijemenu, koje je palo — jedno kraj puta, drugo na kamen, treće u trnju, a tek četvrto na plodan zemlju, gdje je izniklo i dalo •stotruknii plod. Tako i sv. je čovjek, kako tumači sam Isus, jedini uopće neće da slušaju, drugi je ostave u vrijeme kušnje, treći je zanemaruje •radi bogatstva i naslada životca, a tek četvrti je •slušaju i čuvaju u dobru i savršenu srcu i daju plod u postojanosti. Nemoguć je se, dakle, dati odvratiti od duhovnog života primjerom drugih nego ustrajmo u dobru. Tko ustraje, bit će spašen!

Malo i mnogo

Slavni pisac Klement Brentano napisao je ovu priču, koju će sigurno rado čitati i naši čitaoci:

Neki je sin odlazeći u daleke krajeve molio oca, da bi mu dao mnogo •toga za veliki put, na koji se sprema. Macela, koja je bila škrt, rekla je svojemu sinu, neka mu ne daje mnogo nego malo. — Otac je ljubio svojega sina, ali je ljubio i ženu. Htio je ispušiti želju i sina i žene. I rekao je sinu: •Dragi moj sine! Budući da želiš putovati u strani svijet, a ja ne znam hoću li te još kada vidjeti ili ne, dat ću ti za na put •malu i •mnogo: Vjeruj ljudima malo, ali poslušaj mnogo. Govori malo, gledaj mnogo. Uči druge malo, uči od drugih mnogo. Piši malo, čitaj mnogo. Puzdaj se malo, pokušavaj mnogo. Svadžaj se malo, potpri mnogo. Bodi se malo, izbjegavaj velikoga. Nadaj se malo, izvrši mnogo. Mrzi malo, ljubi mnogo. Obecaj malo, učini mnogo. Zapovijedaj malo, slušaj mnogo. Griješni malo, najbježi ništa, razmišljaj mnogo i usudi svoj duh Bogu.

Mladici je ove nauke vjerno ispunio, pa iako je u tuđini imao malo lijepih i dobrih dana, ipak je došao kući s velikom prištenjnom, tako da s njegovi

Naravna spoznaja Boga

Da postoji Bog, ne uči nas samo averta vjera, nego se postojanje Boga može dokazati umovanjem, razmišljanjem.

Onima, koji govore, da Bog ne postoji, jer Ga ne vidimo, moglo bi se navesti riječi cara Napoleona, koji je svome generalu Bertrandu rekao: •Vi me pitate, što je Bog, da li Ga poznam, i što znam o Njemu. Odgovorite Vi prije meni: na koji način poznate genij (veluum) čovjeka? Je li to možda kakva stvar, koju ste ticali? Zašto Vi vjerujete? Vi vjerovate za to, jer vidite njegova djela. Videli učinak dolazite do uzroka... Što za najljepši vojnički potoni u pripodobi a kolanjan svijedeta?... Opstoj jedan Božji uzrok, jedan vrhovni razlog... prema kojemu i pred kojim ste Vi, generale, samo jedan atom, pred čijim licem sam ja, Napoleon, sa svim svojom slavom upravo ništa. Razmijelite li? Ja osjećam toga Boga, ja Ga Vidim, ja Ga trebam, ja Mu vjerujem. Ako Ga Vi ne osjećate, ne vjerujete Mu, u gore za Vas!

Ima više dokaza, po kojima sam čovječji razum dolazi do uvjerenja, da postoji Bog. Ovdje neka budu navedena obična četiri dokaza za postojanje jednog Najvišeg Bica.

I. Kozmološki dokaz. Kozmos je grčka riječ i znači: urea, a veuiri (jer je svemir divnim redom urešen).

roditelji imali s njime malo žalosti, ali mnogo veselja

Barba Franc

ČUDOREDNA OBNOVA U NIZOZEMSKOJ

U Nizozemskoj širi se sve više pokret za povratak katoličkom životu. U službi pokreta stoji radio, štampa i prodavanja. Pokretu su dale svaj prigod i pomoć i sve nizozemske nekatoličke crkve.

Sam rad na čudorednoj obnovi Nizozemske započeo je posebnom radu-porkom nizozemske prijestolonasljednice Julijane, koja je u toj svojoj poruci međi ostalim rekla i ovo: •Samo naj, koji žive mudro i čudoredno živjeti u širokoj obitelji svoje narodne zajednice. Samo ona zajednica, koja u svojoj sredini ima časte obitelji, može biti ki skladnom i vidljivom napretku. Nemoralne obitelji su otrov za državu.

Poslije te poruke stijedila su mnoga radio-prodavanja i sastanci. Priručene su bile također posebne kazaljice i kinematografske predstava, sa avrionom, da uveličaju svotost čudorednog obiteljskog života. Razdijeljeno je i mnogo tisuća knjiga domaćih i stranih pisaca, koji u svojim djelima opisuju toplinu obiteljskog života.

Kada čovjek promatra ovu silnu vastenu i divno življenje, kolanje nesekih tjelesa po njoj spoznaje, da mora biti stvorio i uredio. Sve, što je jedan stroj savršeni, sve, što je jedno djelo divni, je, veličanstvenije, sve to veći mora biti majstor toga stroja, toga djela. A koga da ne zadivi ovo divno nebo sa točnim putovanjem milijuna i milijuna nesekih tjelesa! Stoga su svi veliki astronomi (zvijezdonanci) vjerovali u Boga.

II. Teleološki dokaz. I ta je riječ uzeta iz grčkog jezika. Telos znači: svrha. U prirodni svijet javlja svrshodnost, koja dublje njegom pognatrabu na ovakvo zadivljenje. Divan red natuza se kod stičuñih atoma pa sve do najvećih nesekih tjelesa. Taj divni red, nenadnašivu svrshodnost susrećemo u avjetuju minerala (ruda), bilina i životinja. Kako su divni nekoi kristali (leci) u carstvu ruda! Bilinski svijet sa svojim razvojen, bojama, oblicima očarava tu bitele prirode. A što da rečemo o utrojmia u životinjskom svijetu? Svaki i najjednostavniji organizam je jedna dobro i razumno uređena tvornica. Otkud taj divni red, ti silni zakoni u prirodi, koji vode sve k nekome cilju, prema nekoi svrsi?

III. Psihološki dokaz. Grčki riječ •psihē znači: duša. Pošto je čovjek promatrao vanjski svijet i red u njemu, neka zaviri u svoj unutarnji, duševni svijet, pa će i tu susresti svoga Stvoritelja, svudašnjeg Boga. Čovječji um teži za istinom, čovječja volja za dobrotom, za pravdošću, a čovječje srce za srećom. Jasne, svestrane i potpunije istine i sreće čovjek ne nalazi na svijetu. Prečesto je čovjek osjetio kako napušta mnogo puta počinje pravdu. A ljudskom srcu uvijek nešto treba, a kad zadovoljno nije, kaže nam pjesnik Preradović: •Od Tebe, naše Gospodine, stvoreni, za Tebe! Naše srce se ne umiri, dok ne počine u Tebi, usliškunjo je veluum sv. Augustina. A napose glas s vješt govori nam o vrhovnom Zakonodavcu i nezbježivom Suci.

IV. Glas čovječanstva (historijski dokaz) svjedoči, da je čovječanstvo uvijek od najstarijih vremena vjerovalo u neko Vrhovno Biće, u Boga. I današnji najveći umovi, predstavnici svih grana znanosti u ogromnoj većini vjeruju u Boga.

Mnogo je toga na svijetu isčeznulo i isčeznut će, ali vjera u Boga nikada.

IZRKE MUDRIH LJUDI

Nisu vremena sila, nego smo silni mi ljudi. Kakvi smo mi, takva su i vremena. (Sv. Augustin)

Mnogo čini, što čini doduše malo, ali čini ono, što mora. Ništa ne čini, što čini mnogo radi, ali ne čini ono, što mora. (Sv. Ivan Bosco)

Muž na krovu

(VESELA PRIPOVLJEST)

Bilo je to prije onoga Pusta, kad je kod nas trideset i sedam djevojčaka truzilo muža, a ženio se samo jedan momak.

Bila je, dakle, samo jedna tako sretna, da se je upregla u jaram sv. Luko. Ostale su jadnice uzdale: •Što će biti a nama?... Što će to biti? I polajno su brisale suze gledajući u nejasnu budućnost. U srcima budila im se je zavist prema onoj, koja je bila sretnija od njih... Među ovima bile su također tri Markovićeve, tri ružice, koje su sve očekivale prosca. Nijesu doduše bile lijepe i ništo se za njima nije ogledavalo, ali ipak bi se bile sve tri rado udale. Naročito je najstarija Foška tvrdo odučila, da za kratko vrijeme mora dobiti muža, pa pukio kud puklo... Ni Marković nije bilo po volji. Što nije nitko dolazio, premda se je javno hvalisao, koliko će svakoj kćeri dati miraza. Čudio se je, zašto je tomu tako, i jednom je zgodom žalosno rekao:

•Kako to, da k nama nitko ne dolazi u prosce? Tri se u kući — a prosca nema ni otuda! Koji je tomu razlog? Ta sav svijet znade, da bismo vas rado

dali iz kuće, a i vi biste rado pošli. I od tada je Markovićeve Foška odvijela kao uvenuli cvijet, kad ga postavio u vodu...

Domalo su se momci u selu govorarali i smijucali: •Nijedna djevojčica nije tako živahna kao Markovićeve Foška! Ama gleda, kao da joj iskro vrapaj iz oči!... Foška bi se rado udala!

A što otkriva momci u jednom selu, ono odmah doznaju i u drugom; i za kratko se o tome razgovara daleko naokolo na večernjim satancima i sjelima...

•Foška traži muža? To je bilo opće uvjerenje mladića, i oni bi zbjegli šale s Foškom, kadgod bi je susreli.

Foški je to, dakle, bila posebno mila, pa je sva sretna i blaženja govorila: •Pa ipak uo dobiti muža!

Svanulo je proljeće. Kukavica je zakukala i gora je zarenelica, kad se je najednom poslilo Uskra proširo glas: •Antunović se ženil!

Sve su djevojke načulele uši, a Markovićeve je Foška pjesnula rukama i kličnula: •Je li to onaj, koji se je onoga dan vraćao sa inuom iz selma to

mi tako slatko i prijazno govorio?... Zar on?... On neće uzeti druge osim menca!

•Zar je bio tako prijazan s tobom? Ako je tako, samo ga čvrsto držite rekla je majka. •Sada je ura!

•A zatim ćemo se udati mi dvjete! — javile su se Fumica i Manda.

•Jasno, zatim vi dvjete! Polagano počete i vi, jedna za drugom!

Djevojke se su slatko smijale, pogledavale se, namignule si i opet se smijale.

•Samo se kesite, lude glave! Majka će im. •Još ćete žaliti za djevojačkim životom! Znajte, muškarac ima tvrđu šaku, i jao, kad je polazi na hrbat! Tada se, djeco, nijedna žena više ne smije!

•A što za to? Ako mu ne budemo prigovarale, neće nas tuđim odgovorila je Foška, a i Fumica i Manda bile su istih mišli.

I od tada je Foška neprestano tražila pridozu, da se negdje sretna s Antunovićem. Ali Antunović je mario za nju kao za lanjski snijeg. Međutim je Foška neprestano mislila na njega i kovala nrad, kako bi mu rekla, da bi se rado udala i da bi najradije uzela njega, ako mari za nju...

I zamalo su došle na glas, da u životnom kraju nema nametljivijih djevojčaka od njih. I kada bi u nedjeljama

iduci u crkvu ili iz crkve jurile za mladima, oni bi se lakrima gurali i šapćali: •Ehno ih! I zatim bi pomjehali korak, bodreći one u pravim redovima: •Momci, samo brzo, Markovićeve su nam za petama!

•Bože, pomozite!... A sada brzo i stupali bi kao vojnici.

•Kako jurite!... Kuda vam se tako žuri? Trčale bi za njima sve zadihane.

•A vi ste to? Tko je to mogao znati ispricati bi se momci ujedno.

•Zašto nijeste zaradile... •Ipak nijeste mu takve!

•Zar mislite, da je grijeh zviđati? Samo se na prste ne smije zviđati, jer se tako zovu vrapci... •I momci bi utarili u smijeh.

•Momci, zašto ste takvi, da neće nitko k nama? predbacila im je Foška.

•Pa ipak biste koje nedjelje mogli doći k nama u selo!

•Ta još nijesu prošle sve nedjelje odvratili su mladici, misleći svoje, ali ih kod Markovićeve ipak nije bilo.

•To je Markovićeve kćerke strasno ljuto. •Glupani!... Kako su pomozli O, trebalo bi ih naučiti poniznosti! Nanijsenja je bila Manda, jer je znao, da se neće udati prije nego li oduđu starije sestru iz kuće.

•Tveg Antunović nema ni okudate bocala je Fošku, koja je od bijesa porcrvenela, škripala subima i odgovorila

Dojmovi o ruskoj omladini

Pod naslovom "Idee sulla gioventù del mondo" proiesi L. Osservatori Romano br 54/26.079 od 4 do 5 ožujka 1946. strana 3. u rubrici "Documentazioni in francese" lista "Temps Presente" prikaz duhovne francijanske omladine Engleske, SSSR-a i USA. Donosimo u doslovnom prijevodu iz lista "L'Osservatori Romano" prikaz ruske omladine.

U "Temps Presente-u nalazimo članak Vasilja Suhomlina o sovjetskoj omladini i kulturi, u kojem čitamo: "Revolucija je po prvi put u povijesti Rusije učinila kulturu pristupačnom cijelom narodu ili točnije rečeno svim narodima evropske i azijske Rusije. Prelazeci na statističko ispitivanje nalazimo ove podatke: »1941. sovjetske srednje škole polazilo je 36 milijuna učenika prema 7 milijuna 896 tisuća godine 1913. Istovremeno radilo je 750 visih znanstvenih zavoda sa 650.000 studenata prema 112.000 u 91 školi godine 193. Između 1928. i 1937. sovjetske univerzite i visoke škole dale su zemlji 522.000 liječnika, inženjera, profesora, upravnika i t. d. Između 1937. i 1942. izdana je 600.000 novih diplomu. Oko milijuna mladića svršilo je u isto vrijeme srednji tehnički škole.

Treba naglasiti, da je 50 posto sovjetskih studenata radničkog i seljačkog porijekla, 47 posto njih potječe iz etničkih i službenih obitelji, a 3 posto iz siobodnih zvanja i obrtnika.

Stvorila se je tako nova elita, koja je prozvala iz srednjeg društva, koja prednjači, nije asporirana niti asimilirana od neke "posjedničke" klase, ljubomorne na svoje privilegije (povlastice).

Ove nove generacije, koje nastupaju, stvorene u sovjetskim školama, tako su temeljito izmijenile duhovno lice zemlje, kao što industrijalizacija mijenja ekonomsko područje. Danas mladići između 25 i 40 godine zauzimaju položaje u svim sektorima javnoga života, bilo na polju intelektualnom ili umjetničkom, znanstvenom ili književnom. Kakav je stav njih generacija prema kulturnim problemima? Pitanje je vrlo zanimljivo, a odgovor proizlazi iz činjenica, koje pisac nastavljaajući navodi: "Revolucija i je (omladni) podigla iz primitivnog stanja, iz beznađnog siromaštva i neznanja, u kojemu su njihove obitelji živjele od iskonsa. Ovaj žestoki prelaz nije naravno prošao bez potresa i kolebanja. Razumljivo je, da novoj eliti manjka vanjska uglavljena i rafiniranost, koju sa sobom donose vjekovi civilizacije, ali ona posjeduje sav žar novokršćenika, a njezino je seljačko porijeklo hrani snažnim sokovima."

Značajni su elementi ove mladosti: »nespircva težnja za učenjem, vjera u znanost, gotovo religiozno poštivanje

kulture i entuzijazam (oduševljenje), kojim sudjeluju u svim zajedničkim pothvatima za ekonomsko i kulturno podizanje zemlje.

Između 1930. i 1939. opaža se među ruskom omladinom sve veći interes za rusku povijest, za njezino umjetničko blago za njezinu književnost kao što i za strane književnosti i za humanitarnu uopće. Puškinova je stogodišnjica 1937. godine poprimila značaj veličnog narodnog blagdana. Diela tog velikog humanističkog pisca, što ih je izdala država 1939., dosegla su nakladi od 28 milijuna primjeraka prema 9 milijuna raspačanih svežaka između 1897. i 1914. godine. Jednako su našla na široki prijem diela Tolstoja, Čehova, Turgenjeva, Gorkog, Huga-a, Shakespeare-a (C. Sokrat), Dickens-a, Cervantes-a, Byron-a, Descartes-a, Voltaire-a, Dide-

Iz dnevnika jednog svećenika

IZ DOBA BORBE

Ovo je napisano u Dalmaciji za vrijeme talijanske okupacije, a kasnije nije ništa do dane

Dne 22. kolovoza 1943.

"Glas u Rami ću se, lelek i jaukanje mnogo. Raheba plače sinove svoje i ne može se utjerati, jer ih nema." Ove riječi Sv. Pisma mi dolaze na pamet, kad sićušam bebaš iscajanje i plač, koje dojeru iz okolišnih kuća.

"Dječur ući tri sata u noć, pošto nijesam mogao usnuti, d.ogh se s kreveta i podjoh na terasu. Mirna tišina svuda naokoli. Ni dajeh vjerna, ni glasa od ljudi ili životinja. Mjesecina se ovolja oko zdovala kuća. Stijeh se Senoine »Kugine kućice. Jedva dočekah pet sati, kad se smije izadi.

Kad započeh sv. misu, na riječi "Breslom asternama nesto mi zape u grlu i ja briznuh u plač a sva crkva za mnom. Tako isto, kad sam dva odriženje na koncu mise.

"Sto se je dogodilo? Je li krupa uništila vinograde, ili je potres porušio naše kuće? Je li možda more progutalo naše ribarsku ladju, ili je koja kužna bolest pokosila našu?

O ne, ne! Nešto gore nas je zadesilo. Desetero najboljih naših sinova palo je pod plitnom puškom na rasršku puta, koji vodi na groblje. Bez borbe, bez šteta, bez priziva, bez protesta, bez hula! Bez krivice, bračo moj!

A meni jadnome sudbina je namijenila, da skupa s još jednim bratom svećenikom budem svjedokom toga groznog prizora. Meni baš bi to sudjeno, koji pazim, da ni mrava ne zgazim na putu.

Kako se to zbiljo? To svak ovdje zna. Ali da mi ostane na trajan spomen, zabilježi da u ovoj bilježnici, »Sesmetom ovog mjeseca počeo se šušljati po mjestu šapat, da se prošle

rot-s. Aristotela i Spinoze. Danas smo svjedoci potjela, opaža Suhomlin, da sinovi najudaljenijih naroda Rusije popliepu čitaju Gogoja, Dostojevskog, Stendhal-a i France-a. Znatnog su uspjeha imali i moderni ruski pisci kao Simonov, Tvardovski i Surkov, koji su našli na narodu naklonost kod vojnika. Ukoristio opažamo, da rat nije zastavio tok širenja kulture. S druge strane opasnost vriednosnog padanja ne prijete ruskoj kulturi, kako to svjedoče glazbene stvari: Sostakovića i Prokofjeva, romani Leonova i Solohova, poezija Pasternaka Tiaoнова, Selvinskog i ostalih. Pisac zaključuje: »Mliada sovjetski intelektualci mogu se samo naslanjati i slegnuti ramenama, kad sićušaju stanovite strane mislioge, koji iznašaju pravore da intelektualni život SSSR-a karakterizira »degradacija ljudske ličnosti, »skvarenje ljudskih vrednota" ili »preziranje ljudskog dostojanstva.

Makar je to bilo opasno u ovom času, odlučimo se i pojedino. Dok smo prolazili mimo privrtenika, jedan mi se prijatelj izmedju njih javio glasom, koji je mnogo značio:

— Nu, da vas vidim, don D!

— Ali se ne zlostavljamo, već mi samo dadoh znak rukom da razumije, kako idemo.

— Alje, ajte učinite što možete da naš spasite — ču sam opet isti glas. O prijatelji dragi, vi koji ste u prasaak ubojitih metaka onako tužno koraknuli u vječnost, i vi koji tamo na parobrodu još strahujete za svoj život, vjerujte, da nijesmo ništa propustili učiniti, da vas spasimo. Pozivali smo se na sve moguće razloge Božje i ljudske, da ih sklonimo na pravdnost i milosrdje. I već smo bili sigurni u uspjeh, taku te vam na povratku ispunimo dušu najboljom nadom. Vi ste nam pogledom i riječima zahvaljivali, a mi bijasmo sretni, da smo ispunili svoju svećeničku i ljudsku dužnost.

— Ali ja nesrećo! Iko tri sata se apustio jedan hidroavion, a na pet i po zakuca nosko na vratima mogog stana. Dva vojnika s puškama na ramenau. Na zio sam slutiti, tim više što sam se baš s jedinom od ovih ponešto rječakao radi privrtenika. Sad sam prekoravao sam sebe s neopreznosti. Ali nije bilo druge, nego otvoriti i poči ususet svako čuvstavnosti.

— Sto fekte? — zapitah talijanski, a vojnik mi odgovori hrvatski:

— Idite na cimiteri!

U meni je sva krv zamrla. Jedva izustih:

— Zašto?

— Bit će streljani, glasio je odgovor.

— Strano-mo li časa! Jedva smogoh snage da zapitam:

— Tko?

— Om na parobrodu, odvratni mi nekim čudnim naglasikom, koji me je prenerazio. Petnaest ih je pomolavano, a desetorica se umadu strjeljati, i to odmah. Tako je došlo naređenje iz Ruma.

Ja se uhvatih za glavu i jauknuh:

— Ma je li moguće? A jutros su nam dali tako dobre naide!

Vojnik mjesto odgovora slegne ramenama i samo mi reče:

— Zaprte se, idite brzo! U šest sati mora biti svogot.

Kao nekda sabašt počela mi se uvlačiti u dušu strahotna stvarnost. Nema mi tu spasa. Tim nesrećnicima treba priteći u pomoć. Treba im pružiti posjednju utjehu. Treba s njima trpjeti i pomoći im ispući času muke, pa stajalo me to ne znam koliko.

— Dovedite mi, rekoh, barem druge svećenika, jer ja sam ne bih mogao izdržati.

Nakon malo vremena bio je već tu don D.

Kraj česme na obali nadomesto se s komandantom miera. Da sam sjeo na zidic i očaino san pakao, dok se moj drug s njime nagadjao tražeći da mi u crkvi dademo vjersku utjehu.

(Svršetak na 4. strani)

sestri: »Sto se to tebe tiče?... Vaeć će doći! . i suse su joj navrulle na oči od ljutine, sramete i predbavanja.

»Vidiš, tako je »govorio joj je neki unutarnji glas. »Gledaj, da se što prije mikneš iz kuće te drugima učinis mjesto!... i opet je odlučila: »Moram ga dobiti! Sad ih nikad!

Mijo Antunević — je imao odabranicu. Njegova je bila ona, koju je već odavna tajno nosio u srcu. Oprezan čovjek ne hvasta se blagom, nego ga sakrije, tako da samo on znade za nj. Mijo je svoje blago imao zakopano duboko u srcu i nikom nije pričao, kako je bogat. Ali se nije ni brinuo za ostali kakorikni svijet . . .

U sada, kada je znao, da će se morati oženiti te preuzeti gospodarstvo i brige — bio je zamisljen. Korak, što ga je nekako učinilo, činio mu se važan, pa je morao sve dobro promisliti. Mladenačka lakoumnost i šaljivost uzmaknule su pred muškom ozbiljnošću. Kad se je nekog dana tako zamisljen vrnuo iz Brda, gdje je imao zaručnicu, iznenadila ga je Markovičeva Foska, koja je dobrić na njim.

»Bila sam u dućanu, pa sam te ugledala kroz prozore, Fosko, ču. »A kakav si ti momak, Mijo!... Nigdje te nije vidjeli!... Sto radiš?!

»O... o... ti, Fosko?... odvrat joj Mijo i pogleda je sa strane. U očima

ma mu zaigre mladenačka nestašnost, a na ustima mu se pojavi smješkac.

»Zašto ne dolaziš k nama? nastavi Foska. »Već sam ti htjela pisati, ali ne znam pisati, što mi je na srcu...»

Miji stajao u glavi svitati. »A što bi mi rado pisala? »zapita je jogunasto.

Foska nije znala, kako bi mu to kazala je je šutke pošla s njime nekoliko korakaja.

»Nu, Vele, da se ženim, a meni nijesi još ništa rekao! Takav si ti! . . . Drugi su mi to rekli i sram me je bilo, da toga nijesam znala, kad je skoro svima jasno, da nećeš uzeti nikogu drugu nego mene . . .

Mijo se je smijuckao i jedva se je suzdržao, da ne prasne u glasan smijeh. »A tako! Gledaj, gledaj! . . . Ti bi se dakle rado udala! . . .

»Rado? . . . Da sam htjela, bila bih se već odavna udala! Ali svaki nije za sve! . . . All tebe rado uzimam! . . .

»He, kad bih bio, ja ti prije znao...»

»Zar ne, Mijo, ne bi bio tako dugo čeka! Otkada bismo nas dvoje bilo već zajedno! . . . I moj bi otac bio dao više miraza nego li je razglasio...»

»Dal... Dal... Kad bih to bio prije znao! opetovao je Mijo polaganu. »A sad neće od toga biti — ništa...»

Foska se je lećnala. »Sto govoriš?... Ništa? . . . A zašto ne?...»

»Ej, draga moja, ja već imam drugu djevojku...»

Foska je ostala kao da ju je grom osinuo. Mijo se je smijuckao i prstima poigravao s lančicom od sata.

»Ti imaš drugu zaručnicu, a me mene! »zavapa Foska ljutito i pogleda ga u oči.

»A tko ti rekao, da imam tebe? » rekao je mirno i pošao svojim putem.

»Hal... A tko drugi, nego ti sam! Zar se ne sjećaš, kako si onda vraćao? se sa sjaima bio sa mnom prijazan? Ja nijesam mogla misli drugu nego da si nekako mene uzeti za ženu . . .

»Hajde, hajde! pjesme Mija s rukama. »Pa ja sam sa svakim prijazan...»

»A ja sam mislila . . .

»Sto bi ti mislila! Ja sam već tada imao odabranu djevojku! . . .

Foska bi bila najradije zaplakala, jer se je tako ljuto prevarila. Pa ipak je rado pošla s Mijom, jer je bio prijazan i s njime je tako lako razgovarala. Odvažnost joj se je vratila i ona je malo zatim iznova započela: »Znaš, Mijo, i ja moram iz kuće. Tri smo, a ja sam najstarija...»

»O, Fosko, samo se udaj i ti! » Mijo ce.

»Udala bih se ja, ali sada ne znam koga da uzmem, kad sam došao samo na tebe mislila...»

»Tako sam dakle nehotice i ja kriv,

što još nijesi otišla od kuće, Mijo će prijazo.

»Kriv, kriv! Sto da sad učinim? — Mijo, pomozu mi ti! . . .

»Vrlo rado, Fosko. Učiniti ću sve, što mogu...»

Te su je riječi obodriale. I ona će: »Mijo, nešto bih te molila, ako mi obećaj da ćeš šutjeti...»

»O da, šutjeti znamem, ako je potrebno...»

»Među mladima imaš dosta prijatelja, i zatečio je među njima nekog, koji bi se rado dobro oženio. Preporuču mi mene! . . .

Mijo je znao, što o Markovičevim djevojkama govore seoski momci, te će smješćati se: »Teško je to savjetovati...»

»Zašto? Bit će ti vrlo zahvalna! . . .

»Hm, hm . . . Tako, ti bi rado dobila muža! . . .

»Rado, da ta kod kuće mi više nema opstankat! . . . Zar ne, da ćeš mi ga naći? . . .

»Znaš, Fosko, nastojat ću ti ga naći zato, jer smo prijatelji, ali ako u ne bude posvema po volji, neće biti u odgovoran. Teško je naime dobiti takovoga, koji bi potpunoma . . .

. . . . Znam, znam! . . . Mijo, ti ćeš ga već naći! . . .

(Svršit će se)

Iz katoličkog života

TEŽAK PUT KATOLIČKIH MISLIJA

Apostolska provincija Pielonazo, koja čovoluca sjeverozapadni i jugozapadni dio južno-američke republike Paragvaja, je, bez sumnje, jedno od najtežih misijskih položaja u katoličkom apostolskom djelovanju. Za učešćem ratova između Bolivije i Paragvaja pretpijela je ta apostolska provincija veliki šteta. Donacije stanovništva, 15 tisuća Chulupija i 2 tisuće Guarani-a, živi u najprirodnijem stanju i jako im se je teško približiti. Tek poslije 15 godina naldjudskog rada uspjelo je neovano misijskari pobraziti i pokristiti prvu petinaštericu odraslih urođenika.

BODOČASKE MEKSIČKI SVEUČILJARACA

Preko 15 tisuća studenata sa narodnog sveučilišta u glavnom gradu Meksiku i veliki broj daka srednjih škola hodostalo je nedavno k sveučilišnoj Božje »Gladupalčke« moloci je za pomoć i zaštitu u svojem radu.

POMOĆ AMERIČKI KATOLIKA MADŽARSKOJ

Američki katolički odbor za pomoć poslao je u Madžarsku 740 tona živinca i namirnica. Time je osigurao prehranu 12 tisuća potremih kroz tri mjeseca.

ODVJETNIK POSTAO SVEČENIK

William Dunphy, upućen odvjetnik kod najvišeg suda u Sidneju u Australiji, zaradio je za svećenika. On je pred nekoliko godina stupio u red redemptorista, što ga je osuovao sv. Alfonsa Li-guori, koji je prije toga također bio odvjetnik.

KATOLIK — RAVNATELJ VELIKOG KINESKOG DNEVNIKA

Ravnatelj velikog kineskog dnevnika »Shun Pao«, koji je po značaju druga novina u Kini, imenovan je Francis Vrh, kineski katolik i član kineske organizacije »Kršćanska Istina«. Na katoličku je vjeru prešao u Hong-Kongu 1910. g. Dnevnik »Shun Pao« izlazi u Šanghaju i tiska se u 200 tisuća primjeraka dnevno.

JAPANSKI ĐACI OBNAVLAJU PORUŠENU KATOLIČKU ŠKOLU

Katolička škola Putaba u Tokiju, glavnom gradu Japana, bila je za vrijeme rata porušena. Sada je s njeni đaci obnovljena. Da pomognu obnoviti tu školu, prodali su »mušketiri« daci dio svoje imovine. Školom upravlja časne sestre sv. Maurice. Škola Putaba znači na nišeni jeziku »sveta« i »bol« i jednako istočno i zapadno.

UMKO POKLAVAR BENEDEKINACA

Dne 16. siječnja ove godine umro je u Rimu O. Fedele de Stotzinger, poglavar benediktinog reda.

SVEČENIK — RUDAR

Belgijske novine donijele su nedavno slučaj svećenika Livinska, koji je prije bio rudar. Kad je nakon završetka bogoslovnih nauka započeo kao svećenik svoj rad među rudičima, crkvena mu je vlast na njegovu molbu dozvolila, da simje i nadalje radi u rudolopu kao običan radnik. Slobodan je samo u subotu, da se uzamogne pripremiti za nedjelje te pogledati se svom duhovnopastirskom radu. Ostali radari dugo njesu ni služili, što u rudolopu zajedno s njima radi svećenik. Tek kad je jednoga dana među

njima došlo do prepirke, prigodom koje je su nekogi tvrdili, da se neće nadi svećenik, koji bi bio spreman raditi s njima u rudolopu, izjavio je on, da je on takav svećenik.

UMRO ČOVJEK, KOJI JE U 70. GODINI POSTAO SVEČENIK

U Beču je umro Josef Leeb, bivši ravnatelj nakladnog zavoda »Tirolas«. Nakon smrti svoje žene zamolio je za primitak u bečko sjenitešte te je kao sedamdesetgodinjak bio zaređen za svećenika.

RAZNE VIJESTI

Ustavotvorni Sabor N. R. Hrvatske prihvatio je dne 17. siječnja Ustav (temeljni zakon) Narodne Republike Hrvatske. Dne 18. siječnja održana je svečana sjednica, na kojoj je odlučeno, da se prihvatimo Ustav proglasi i objavi narodu. Zatim je zaključeno zasjedanje Ustavotvornog Sabora.

Prva sjednica vnanrednog zasjedanja Sabora N. R. Hrvatske održana je 20. siječnja poslije podne. Na toj je sjednici predsjedništvo Ustavotvornog Sabora podnijelo ostavku, jer se Ustavotvorni Sabor pretvorio u Sabor N. R. Hrvatske. Ostavku su podnijeli također Prezidium Ustavotvornog Sabora kao i vlada s predsjednikom drom Vi. Bakariem na čelu. Sabor je jednoglasno prihvatio prijedloge narodnih zastupnika, koji su predložili, da dosadašnje Predsjedništvo i Prezidium Ustavotvornog Sabora nastave svoj rad kao Predsjedništvo i Prezidium N. R. Hrvatske. Jednako je prihvaćen prijedlog, da se ne usvoji ostavka vlade, već da joj se izrazi priznanje za dosadašnji rad.

Budući da je dosadašnji podpredsjednik vlade dr. Rade Prbivice imenovan za veleposlanika u Poljskoj, imenovan je na prijedlog predsjednika vlade dra Bakarića za drugog podpredsjednika vlade dosadašnji ministar pravosuđa Nikola Sekulić, narodni zastupnik iz sjeverne Dalmacije.

Ustavotvorne skupštine N. R. Srbije i N. R. Slovenije prihvaćaju su također ustave jedne i druge narodne republike. Zatim su se slobodno ustanovili odredbama pretvorile u Narodne skupštine i održale svoje prve sjednice. Narodna skupština N. R. Slovenije izabrala je u svojoj prvoj sjednici predsjedništvo i izglasala vladi povjerenje.

U Londonu je 14. siječnja započelo zasjedanje zamjenika ministara vanjskih poslova Engleske, Amerike, Sovjetskog Saveza i Francuske. Na dnevnom redu je raspravljano o mirovnim ugovorima s Njemačkom i Austrijom. Zasjedanje će trajati šest sedmica.

Pitanje Koruških Slovenaca i Gradskih Hrvata. Vlada FNR Jugoslavije prodala je konferenciji zamjenika ministara vanjskih poslova u Londonu dobro utemeljenu i obrazloženu spomenicu, u kojoj traži: 1. da se Slovenaca Koruška u površini od 2.470 četvornih kilometara sa 180.000 stanovnika i pogranični slovenski diovevi Slavonske u površini od 130 četvornih kilometara i oko 10.000 stanovnika priključe Jugoslaviji, 2. da se sriječnu daljnje pomirjevanje Gradskih Hrvata te riješi njihovo pitanje bilo davanjem jednog posebnog statuta sa zajemčeno nacionalnim pravima ili — kako predlaže vlada FNR Jugoslavije za ostale Jugoslavene, koji bi još ostali u Austriji — njihovom izjavnom a o ovom austrijskom manjnom, koja bi došla pod Jugoslaviju koja ne predstavlja ništa drugo nego rezultat nasinog postojevanja u toku posljednjih desetgodista.

Stanovite i zahtjev Jugoslavije obrazložio je zamjenicima ministara vanjskih poslova jugoslavenski delegat dr. Jože Vilfan u serpljivom i odlučnom govoru.

Vijeće ministara vanjskih poslova obavilo je preko američkih ministara

UREĐENJE NIZOZEMSKIH RADIO-STANICA

Ravnatelj nizozemske katoličke radio-propagande Toon Rammett izjavio je o uređenju radio-sluzbe u Nizozemskoj: »Mi smoatramo pravdanim i važnim, da radio-stanice poput škola i štampe budu samostalne u svom radu. Iz tih razloga premoći naša radio-stanica u Nijversumu podjednako programe četiriju glavnih snaga u zemlji: socijalista, liberalaca, protestanata i katolika. Svaka od tih grupa ima na radio-stanici svoje vlastite prostorije i samostalni radio organizacija. Državna vlast vrši tek nadzor, da programi budu na potrebnom višini.

vanjskih poslova tekst mirovnih ugovora u Italijom, Rumunjskom, Mađarskom, Bugarskom i Finskom, koji će biti potpisani dne 10. veljače u Parizu. Prepisi tekstova tih ugovora predani su predstavnicima država potpisnica pojedinih ugovora. Mirovne ugovore s Italijom, Rumunjskom, Mađarskom i Bugarskom već je potpisao i ime Amerike bivši ministar vanjskih poslova Byrnes.

Mirovni ugovor s Italijom određuje vladu ostalim nove granice između Italije i Francuske, između Italije i Jugoslavije i Slobodnog tršćanskog područja. Itaja gubi svu Istru otok Pelagruz, otok Sasseto (koji dobiva natrag Albanija) i Dodekaneske otoke, a zadržava Južni Tirol. U vrijeme od godine dana od dana potpisa mirovnog ugovora mora Italija unistiti i odstraniti sve utvrde i stalne vojničke objekte uzduž francuske i jugoslavenske granice. Otoci Pantelleria i Pianosa na Jadranskom moru moraju biti posveita demilitarizirani, a Sardinija i Sicilija djelomično. Tajlajska mornarica smije imati 2 oklopnjaka, 4 krstare, 4 razarača, 16 torpednjaka i 19 korveta s posadom od 22.500 oficira i mornara. Ostalo ratno brodogojstvo mora predati saveznicima. Tajlajska vojska zajedno s pogranicom stražom smije brojiti 185.000 oficira i momaka te imati do 200 srednjih i teških tankova. Zrakoplovstvo smije imati najveće 200 borbenih i izvidničkih te 150 prevoznih i školskih zrakoplova. Italija odriče se svih svojih kolonija. Konačna odluka o njima past će u vrijeme od godine dan od dana potpisa mirovnog ugovora. U ugovoru je spomenuto ustanovljenje Slobodnog tršćanskog područja i uklopljene su također odredbe o tršćanskom statusu.

Čehoslovačka vojska darovala je Jugoslaviji 5 vagona sanitetskog materijala. Čehoslovački veleposlanik u Beogradu predao je taj dar maršalu Titu. Novčanice od 1000 dinara promijenjene su u Jugoslaviji novim novčanicama po 1000 dinara. Poslije 25. siječnja ove godine stare su novčanice od 1000 dinara izvan prometa, ali će se moći mijenjati još kroz daljnja tri mjeseca. Izmjena je izvršena zato, jer se ustanovilo, da su strani agenti pokušali ubaciti u Jugoslaviju krivotvorene novčanice od 1000 dinara.

Ministarstvo unutarnjih poslova FNR Jugoslavije odobrilo je rad Samostalnog demokratskog stranci i Ujedinjenog zemljoradničkog stranci sa djelatnošću na području crne Jugoslavije. Obe stranke imaju sjedište u Beogradu.

U Moskvi vrše se priprepe za konferenciju ministara vanjskih poslova četiriju vjlesila, koja će započeti 19. ožujka ove godine. Na toj konferenciji raspravljat će se i konačno u siliti pitanje mirovnih ugovora s Njemačkom i Austrijom.

U Istri obnovljeno je u 1946. godini 1079 sreečkih kuća, 222 staja i 28 školske zgrade te izrađeno 200 krovova za seoske kuće. U gradovima je obnovljeno 40 zgrada. Osim toga izvršeno su mnogi drugi važni radovi na cestama i mostovima. U sve te radove obložila je narodna vlast svotu od preko 150 milijuna lira. Radovi bi stajali mnogo više, da narod sam nije pridonio svojom dobrovoljom radnom snagom.

U Vodnjaku otvara se 15. veljače Niza domaćinska škola. U školu primaju se seljačke djevojke i žene s područja oblasti Istre. Škola će trajati 5 mjeseci.

Borba protiv nepismenosti. U Jugoslaviji vodi se slična borba protiv nepismenosti. U svim narodnim republikama održavaju se analifabetski tečajevi. Tako u N. R. Hrvatskoj polazi analifabetske tečajevne 10.097, u N. R. Bosni i Hercegovini oko 90 tisuća, u N. R. Makedoniji 13.608 nepismenih.

U Poljskoj bih su u nedjelju dne 19. siječnja izbori. Upisanih birača bilo je 12 milijuna 701 tisuću 506. Glasalo je 11 milijuna 413 tisuća 618 birača. Vladin demokratski blok dobio je 9 milijuna 33 tisuće 682, seljačka stranka 1 milijun 164 tisuća 947 i radnička stranka 830 tisuća glasova. U parlamentu je vladin demokratski blok dobio 327, a sve ostale stranke 45 zastupničkih mjesta.

Za predsjednika Francuske Republike izabran je dosadašnji predsjednik Narodne skupštine Vincent Auriol (Orjol). Mjesto njega je za predsjednika Narodne skupštine izabran Eduard Meyer (Erij).

Nova francuska vlada. Nakon izbora državnog predsjednika predao je Leon Blum ostavku cijele vlade. Novu vladu je sastavio socijalistički narodu zastupnik Ramadier (Ramadé). U vladi su zastupane sve francuske stranke.

U Mađarskoj je otkrivena urota protiv mađarske republike. U urotu su bili upleteni neki vode stranke nalihi pojednika kao i članovi iz najviših krugova. Uhapšeno je oko 100 osoba, među njima ministar za gradnje i javne radove Endre Misléth i generalpukovnik Lajos Dalnoki Vörös.

NASIM ČITAOICIMA

Ovaj broj našega lista bio je uslied nepredviđenih zapreka s nekoliko dana zakašnjenja, a po svojoj prilici dobit će pretplatnici i budni broj za koji dan kasnije. Poslije će izlaziti list u pravo vrijeme.

Oni, koji uplaćuju pretplatu u dinarima, mogu odsada dalje sliati sve uplate na naslov: Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda — Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Ta je neozbiljna usudijela i praktičnim razloga, jer ima to društvo svoj čekovni račun u Zagrebu pod br. 40-704218. Tako će se pretplatnici moći sližiti čekom toga društva. Te čekove prilazeće zasada većini povjerenika, dok ćemo ih ostalima poslati kasnije zajedno s listom. Oni, koji bi htjeli odmah poslati nam novce čekom, a ne u gotovini, mogu zatražiti kod poštanskog ureda obični ček, na koji će napisati ime spomenutog društva i gornji čekovni broj. Na književno društvo sv. Cirila i Metoda šalje se samo novac uz opasku, da je to za list »Gore Srca« ili za književno društvo sv. Mohora za Istru, a sv. druge obavijesti treća sliati i dalje na naslov: Uprava »Gore Srca« — Pazin (Istra). Nadamo se, da će se ukraljo riješiti pitanje našeg izravno tekućeg računa u dinarima. UPRAVA

DANICA

Kalendar »Danica« izaci će, kao što smo već javili, s nekoliko zakašnjenja. Dobit će je svi, koji su je naručili i koji će je naručiti u pravo vrijeme. Naručite iz Istre prima književno društvo sv. Mohora — Pazin (Istra), a iz ostalog područja Jugoslavije Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda (prije sv. Jeronima) u Zagrebu, Trg Kralja Tomislava 21.

DOPISNICA UREĐNIŠTA

Jadranski iz Dalmacije. Iako nijesmo iz raznih razloga mogli uvrstiti, ipak se divimo Vasemu poverću. Neka Vas uređništvo i uprava zahvaljuju svim darovaljpmka kao što i širiteljima lista.

ZA FOND »GORE SRCA«

darovali su:
Dr. Kuzma Jedretić, kateheta L. 50
N. N., Trsat L. 50
N. N., Trsat L. 50
N. N., iz 2. ministarstva L. 50
Fočka Kuhar iz Zminja (Jurići) L. 100
Uređništvo i uprava zahvaljuju svim darovaljpmka kao što i širiteljima lista.

(Svršetak sa 3 strane)

— Gore ćete to obaviti, reče on.
— Gore nema svete pričesti, upadoh u riječ ja.

Ali on nam je dao razumjeti, da on tu ništa ne odbuđuje, već da nas je pozvao iz svoje vlastite pobude.
— Nego idite, malenite se, eno već oblaze!

Pridržoj glavu i vidim pred nama edneć vojnika s kacigama i puškama, gdje se žuri prema puti koji vodi na groblje. Potršnimo i ja se usudih povikati:

— Ovdje je ekival — pokazujući rukom na desno. Ali sam za odgovor čuo samo reški:
— Napredite!

Jedan od vojnika posrnuo je i pao. (Nastavit će se)

Uređništvo i uprava u Pazinu (Istra) — I sama, rukopisi i nerasprodani brojevi šalju se na naslov: »Gore Srca« Pazin (Istra). — Pretplatnici i povjerenici iz Istre i Južne Kraljeve šalju nosae na čekovni račun u Zagrebu, Trg Kralja Tomislava 21. — Pretplatnici iz Jugoslavije šalju pretplatu na naslov: Franjevački ustanak — Trsat — Sušak — Izlazi dovoljno u Milanović — Tiska se u tiskari Narodne štamparije, Rijeka ul. Ciotta 19.